

Тема. Живлення, водний режим. Робота річок

Мета: поглиблення та систематизація знань про річки; удосконалення практичних навичок складати характеристику річки за картами атласу; сприяння розумінню взаємозв'язку живлення та режиму річок і клімату території, якою вони протікають.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: атласи, підручники, настінна карта півкуль, презентація.

Хід уроку

I. Організаційний момент**II. Актуалізація опорних знань і вмінь****1. Прийом «Географічна розминка» — «Сліпа карта»** Слайд 1, Слайд 2

Учні підписують на контурній карті найбільші річки світу.

2. Прийом «Доповни речення» Слайд 3

Вчитель зачитує визначення поняття учні повинні його визначити.

1. *Природний водний потік, що тече в зниженні рельєфу, утвореному його рухом. (Річка)*

2. *Головна річка з усіма притоками. (Річкова система)*

3. *Початок річки (озеро, болото, джерело, в горах - льодовики). (Витік)*

4. *Місце де річка впадає в іншу річку, озеро чи море. Гирло*

5. *Це річка, яка впадає в головну річку. Притока*

6. *Частина річкової долини, що заливається водою в період повені. Заплава*

7. *Частини річкової долини, які ніколи не заливаються водою (в минулому були заплавами).*

Тераси

8. *Територія, з якої річка збирає свої води. Басейн річки*

9. *Границя басейнів сусідніх річок. Вододіл*

3. Прийом «Взаємоперевірка» Слайд 4

Учні обмінюються зошитами і перевіряють правильність виконання завдань.

4. Прийом «Географічний практикум» Слайд 5

Завдання. За фізичною картою України визначте висоту витoku та гирла Південного Бугу і Дністра. Зробіть висновок, відповівши на питання: чому річка завжди тече від витoku до гирла?

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності**Прийом «Проблемне питання»** Слайд 6

Один учень склав опис річки Дніпро так: «Дніпро — найбільша річка України. Витікає із Чорного моря і тече в напрямку з півдня на північ, роздає на своєму шляху частину своєї води іншим річкам і, нарешті, закінчується тоненьким струмочком десь на території Росії». Чи згодні ви з цими твердженнями? (Учні пропонують варіанти відповідей.)

Учень виявився наполегливим і, коли однокласники логічно намагалися довести неправильність його опису, висловив такі міркування: «Дніпро — річка довга й широка. Якщо не з моря, то звідки ж у ній береться вода?» А й справді, звідки?

IV. Вивчення нового матеріалу Слайд 7, Слайд 8**1. Розповідь учителя** Слайд 9, Слайд 10 - 14

Ми знаємо, що річка — це водний потік. Але як він поповнюється водою?

Річки живляться дощовою водою, талими водами снігу і льоду, підземними водами. Але частіше за все річки мають змішане живлення з переважанням одного з джерел.

2. Прийом «Мої дослідження» Слайд 15

1). За фізичною картою України визначте, чи є на території нашої країни річки

льодовикового живлення.

2). Яке живлення буде переважати у річки Дніпро взимку? Навесні? Влітку? Восени?

3). Чи змінюється рівень води в річці протягом року?

4). Як змінюється рівень води в Дніпрі навесні?

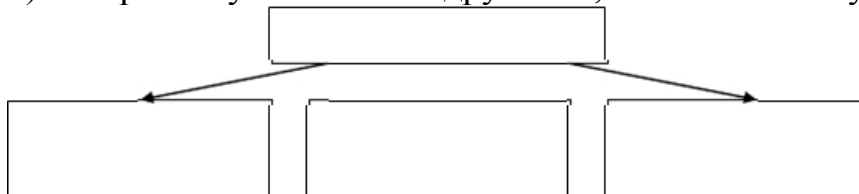
3. Продовження розповіді учителем Слайд 16 - 23

Повінь - це підйом рівня води в річці до найвищого. Такий підйом відмічається щорічно в певний час. Повінь настає після танення снігу весною або танення снігу і льодовиків влітку, після сильних дощів протягом тривалого проміжку часу. У теплу пору року (у нас — влітку) вода швидко випаровується, рівень річки різко знижується. Найнижчий рівень води в річці називається межень. Рясні дощі можуть викликати сильні короточасні підйоми рівня води в річці — паводки. Узимку на річках, що протікають на території, де відбувається зміна холодної і теплої пір року, спостерігається льодостав — період нерухомого крижаного покриття на річці. Таким чином, рівень води в річці протягом року змінюється. Зміна рівня води в річці, її водоносності, процеси замерзання і скресання річки визначають її режим.

4. Робота з підручником Слайд 24 - Слайд 27

1)Опрацювати матеріал підручника § 49 с.177,178і з'ясувати, яку роботу виконують річки

2)Використовуючи с.177 підручника, заповніть схему:

5. Робота з атласом

Завдання

За картою атласу встановіть, які річки будуть мати спокійну течію, а які бурхливу.

V. Закріплення вивченого матеріалу

1. Прийом «Свої приклади»

Наведіть приклади річок з різними типами живлення.

2. Прийом «Географічний практикум» Слайд 28

Завдання. Складіть характеристику однієї з річок – Дунаю, Волги, Обі, Конго, Хуанхе, Нілу, Амазонки, Парани (по рядах), користуючись планом у таблиці.

Назва річки	В якій частині якого материка протікає	До басейну якого океану належить	Місце витоку	Куди впадає	Напрямок плину	Основні притоки	Режим та живлення
-------------	--	----------------------------------	--------------	-------------	----------------	-----------------	-------------------

3. Прийом «Географічний крос» Слайд 29

- Головна річка з усіма своїми притоками утворює... (Річкову систему)
- Регулярну зміну рівня та витрат води називають... (Режимом річки)
- Межа, що відокремлює річкові басейни,— це... (Вододіл)
- Річка Дніпро за характером течії... (Рівнинна)
- У більшості річок України повінь настає... (Навесні)

4. Прийом «Творча лабораторія» (робота в групах) Слайд 30

Завдання. Сформулюйте ознаки подібності і відмінні ознаки річок, які ви характеризували.

Ознаки подібності	Ознаки відмінності

VI. Підсумок уроку Слайд 31

VII. Домашнє завдання Слайд 32

1.Опрацювати § 49.

2.За допомогою додаткових джерел інформації та власних спостережень описати режим річки, що протікає у вашій місцевості р. Латориці.